

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 6ης Ιουνίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 – Άρθρο 66 – Πεδίο εφαρμογής *ratione temporis* – Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 – Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής – Αστικές και εμπορικές υποθέσεις – Άρθρο 1, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α' – Εξαιρούμενοι τομείς – Περιουσιακές σχέσεις των συζύγων – Άρθρο 54 – Αίτηση για έκδοση βεβαιώσεως περί εκτελεστότητας της αποφάσεως που εξέδωσε το δικαστήριο προελεύσεως – Δικαστική απόφαση για απαίτηση απορρέουσα από τη λύση των περιουσιακών σχέσεων που προκύπτουν από μη καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως»

Στην υπόθεση C-361/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Szekszárdi Járásbíróság (πρωτοβάθμιο δικαστήριο της περιφέρειας Szekszárd, Ουγγαρία) με απόφαση της 16ης Μαΐου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Ιουνίου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

Ágnes Weil

κατά

Géza Gulácsi,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. Toader (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, A. Rosas και M. Safjan, δικαστές,
γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlácil,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την M. Heller και τον A. Tokár,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α', και του άρθρου 53 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Ágnes Weil, κατοίκου Ουγγαρίας, και του Géza Gulácsi, κατοίκου Ηνωμένου Βασιλείου, σε σχέση με την έκδοση της βεβαιώσεως του άρθρου 53 του κανονισμού 1215/2012, για την εκτέλεση τελεσίδικης αποφάσεως εκδοθείσας εις βάρος του Géza Gulácsi.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός (ΕΚ) 44/2001

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 16 έως 18 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), αναφέρουν τα εξής:

«(16) Η αμοιβαία εμπιστοσύνη στην απονομή της δικαιοσύνης δικαιολογεί την αυτόματη αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται σε κράτος μέλος, χωρίς να απαιτείται καμία διαδικασία, εκτός σε περίπτωση αμφισβήτησης.

(17) Η προαναφερόμενη αμοιβαία εμπιστοσύνη απαιτεί αποτελεσματικότητα και ταχύτητα της διαδικασίας με την οποία κηρύσσεται εκτελεστή σε κράτος μέλος, απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος. Για το σκοπό αυτό μια απόφαση θα πρέπει να κηρύσσεται εκτελεστή κατά τρόπο οιονεί αυτόματο, μετά από απλό τυπικό έλεγχο των υποβαλλομένων εγγράφων, χωρίς να έχει το δικαστήριο τη δυνατότητα να προβάλλει αυτεπαγγέλτως έναν από τους λόγους μη εκτέλεσης που προβλέπονται από τον ανά χείρας κανονισμό.

(18) Ο σεβασμός των δικαιωμάτων της υπεράσπισης επιβάλλει ωστόσο τη δυνατότητα του εναγομένου να ασκήσει, ενδεχομένως ένδικο μέσο, που εξετάζεται κατ' αντιδικία, κατά της κηρύξεως της εκτελεστότητας, εφ' όσον αυτός θεωρεί ότι στοιχειοθετείται ένας από τους λόγους μη εκτελέσεως. Η δυνατότητα άσκησης ενδίκων μέσων πρέπει να αναγνωρίζεται επίσης στον αιτούντα, σε περίπτωση που απορρίπτεται η αίτησή του για να κηρυχθεί μια απόφαση εκτελεστή.»

- 4 Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου. Δεν καλύπτει ιδίως φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις.

2. Εξαιρούνται από την εφαρμογή του:

α) η προσωπική κατάσταση και ικανότητα των φυσικών προσώπων, οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι κληρονομικές σχέσεις·

[...]».

5 Το άρθρο 53 του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«1. Ο διάδικος που επικαλείται την αναγνώριση ή ζητεί την κήρυξη της εκτελεστότητας οφείλει να προσκομίσει αντίγραφο της αποφάσεως, το οποίο να συγκεντρώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας.

2. Ο διάδικος που ζητεί την κήρυξη της εκτελεστότητας οφείλει επίσης να προσκομίσει τη βεβαίωση που προβλέπεται στο άρθρο 54, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 55.»

6 Το άρθρο 54 του ίδιου κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα:

«Το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εκδόσεως της αποφάσεως, εκδίδει κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου διαδίκου βεβαίωση, σύμφωνα με το υπόδειγμα εντύπου που επισυνάπτεται στο παράρτημα V του παρόντος κανονισμού.»

7 Το άρθρο 55 του κανονισμού 44/2001 ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Εάν η βεβαίωση που προβλέπει το άρθρο 54 δεν προσαχθεί, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ορίσουν προθεσμία προσαγωγής της, είτε να δεχθούν ισοδύναμο έγγραφο, είτε, εφόσον κρίνουν ότι έχουν επαρκώς ενημερωθεί, να απαλλάξουν τον αιτούντα από το βάρος αυτό.»

Ο κανονισμός 1215/2012

8 Το άρθρο 1 του κανονισμού 1215/2012 προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου. Δεν καλύπτει, ιδίως, φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις ή την ευθύνη κράτους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας (*acta jure imperii*).

2. Εξαιρούνται από την εφαρμογή του:

α) η κατάσταση ή η ικανότητα δικαίου φυσικών προσώπων, περιουσιακά δικαιώματα που προκύπτουν από την έγγαμη σχέση ή από σχέση της οποίας τα αποτελέσματα εξομοιώνονται προς εκείνα του γάμου σύμφωνα με το εφαρμοστέο σε αυτήν δίκαιο·

[...]».

9 Το άρθρο 66 του κανονισμού αυτού προβλέπει τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο στις αγωγές που ασκούνται στα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται ή καταγράφονται και τους δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίνονται ή συνάπτονται κατά ή μετά την 10η Ιανουαρίου 2015.

2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 80, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 44/2001 συνεχίζει να διέπει τις αποφάσεις που εκδίδονται σε αγωγές που ασκήθηκαν, τα δημόσια έγγραφα που εκδόθηκαν ή καταγράφηκαν και τους δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίθηκαν ή συνήφθησαν πριν από την 10η Ιανουαρίου 2015 και που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού.»

Το ουγγρικό δίκαιο

Ο νόμος περί δικαστικής εκτελέσεως

- 10 Ο *bírószági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény* (νόμος LIII του 1994 περί δικαστικής εκτελέσεως) ορίζει στο άρθρο 31/C, παράγραφος 1, στοιχείο g, τα εξής:

«Το δικαστήριο που επιλήφθηκε πρωτοδίκως της υποθέσεως εκδίδει, κατόπιν αιτήσεως, [...] τη βεβαίωση που προβλέπεται στο άρθρο 53 του κανονισμού 1215/2012, χρησιμοποιώντας το έντυπο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα I του κανονισμού 1215/2012.»

Ο αστικός κώδικας

- 11 Ο *Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény* (νόμος IV του 1959 περί θεσπίσεως αστικού κώδικα), όπως ίσχυε κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως της οποίας ζητείται η εκτέλεση (στο εξής: αστικός κώδικας), όριζε, στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 578/G, το οποίο περιλαμβάνεται στο σημείο 3, με τίτλο «Περιουσιακές σχέσεις των προσώπων που συμβιώνουν», του κεφαλαίου XLVI του μέρους IV του κώδικα αυτού με τίτλο «Ενοχικό δίκαιο», τα ακόλουθα:

«1. Κατά τη διάρκεια της μεταξύ τους συμβιώσεως, οι σύντροφοι που συμβιώνουν αποκτούν από κοινού ανάλογα με τη συμμετοχή τους στα αποκτήματα. Εάν η αναλογία αυτή δεν μπορεί να προσδιορισθεί, η συμβολή τους λογίζεται ως ίση. Η ενασχόληση με τις οικιακές εργασίες λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συμμετοχής στα αποκτήματα.

2. Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται επίσης –με εξαίρεση τους συζύγους και τους συντρόφους σε καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως– στις περιουσιακές σχέσεις άλλων συγγενών που ζουν υπό την ίδια στέγη.»

- 12 Το άρθρο 685/A του αστικού κώδικα, που περιλαμβάνεται στο μέρος VI του κώδικα αυτού με τίτλο «Τελικές διατάξεις», προέβλεπε τα εξής:

«Μη καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως υφίσταται όταν δύο πρόσωπα συγκατοικούν (σε κοινωνία βίου), στο πλαίσιο συναισθηματικού και οικονομικού δεσμού, χωρίς να έχουν συνάψει γάμο μεταξύ τους ή να έχουν καταχωρίσει τη σχέση συμβιώσεώς τους, εφόσον κανένα από τα πρόσωπα αυτά δεν έχει συνάψει γάμο και δεν τελεί σε καταχωρισμένη ή μη σχέση συμβιώσεως με άλλο πρόσωπο, και εφόσον τα εν λόγω πρόσωπα δεν είναι μεταξύ τους συγγενείς σε ευθεία ή σε πλάγια γραμμή ούτε ετεροθαλή αδέρφια.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Η *Á. Weil* και ο *G. Gulácsi* είχαν μεταξύ τους μη καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως, κατά την έννοια του άρθρου 685/A του αστικού κώδικα, και συμβίωναν κατά την περίοδο μεταξύ Φεβρουαρίου 2002 και Οκτωβρίου 2006.

- 14 Με απόφαση του Szekszárdi Városi Bíróság (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Szekszárd, Ουγγαρία), η οποία κατέστη τελεσίδικη και εκτελεστή στις 23 Απριλίου 2009, ο G. Gulácsi υποχρεώθηκε να καταβάλει στην Á. Weil το ποσό των 665 133 ουγγρικών φιορινιών (HUF) (περίπου 2 060 ευρώ), πλέον τόκων υπερημερίας, συνεπεία της λύσεως των περιουσιακών σχέσεων εκ της μεταξύ τους μη καταχωρισμένης σχέσεως συμβίωσης.
- 15 Προκειμένου να εισπράξει την ανωτέρω οφειλή, η Á. Weil κίνησε στην Ουγγαρία διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως κατά του G. Gulácsi, η οποία δεν τελεσφόρησε, καθότι ο τελευταίος δεν διέθετε περιουσιακά στοιχεία.
- 16 Γνωρίζοντας ότι ο G. Gulácsi ζούσε από το 2006 στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου είχε τακτικό εισόδημα, η Á. Weil υπέβαλε στις 22 Νοεμβρίου 2017 ενώπιον του Szekszárdi Járásbíróság (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της περιφέρειας Szekszárd, Ουγγαρία), που είναι το ίδιο δικαστήριο με αυτό που εξέδωσε την απόφαση της 23ης Απριλίου 2009, αίτηση για έκδοση της βεβαίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 53 του κανονισμού 1215/2012, με σκοπό την εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως.
- 17 Επιληφθέν της αιτήσεως αυτής, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί, καταρχάς, επιφυλάξεις ως προς το αν δύναται να εξετάσει, κατά την έκδοση της βεβαίωσης του άρθρου 53 του κανονισμού 1215/2012, αν η αγωγή επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 23ης Απριλίου 2009 εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού.
- 18 Συναφώς, αναφέρει ότι η κατάργηση, με τον κανονισμό 1215/2012, της διαδικασίας κηρύξεως της εκτελεστότητας συνεπάγεται ότι το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως δύναται να προβαίνει σε τυπικό μόνον έλεγχο της αιτήσεως εκτελέσεως. Κατά συνέπεια, εάν το δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως ήταν υποχρεωμένο να εκδώσει αυτομάτως τη βεβαίωση του άρθρου 53 του κανονισμού 1215/2012, θα ελλόχευε ο κίνδυνος να υπαχθούν στο καθεστώς εκτελέσεως που θεσπίζει ο κανονισμός αυτός υποθέσεις που εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής του, δεδομένου ότι οι λόγοι για άρνηση της εκτελέσεως προβλέπονται εξαντλητικώς στον εν λόγω κανονισμό.
- 19 Στην περίπτωση που η βεβαίωση του άρθρου 53 του κανονισμού 1215/2012 δεν εκδίδεται αυτομάτως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, δεύτερον, αν οι περιουσιακές σχέσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο μη καταχωρισμένης σχέσεως συμβίωσης εμπίπτουν στις αστικές ή εμπορικές υποθέσεις, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, ή αν άπτονται τομέων που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του και, ειδικότερα, των περιουσιακών δικαιωμάτων που προκύπτουν από σχέση της οποίας τα αποτελέσματα εξομοιώνονται προς εκείνα του γάμου σύμφωνα με το εφαρμοστέο σε αυτήν δίκαιο, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού.
- 20 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 578/G, παράγραφος 1, του αστικού κώδικα, οι περιουσιακές σχέσεις μεταξύ συντρόφων σε μη καταχωρισμένη σχέση συμβίωσης εμπίπτουν στο ενοχικό δίκαιο.
- 21 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι, στην απόδοση του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1215/2012 στην ουγγρική γλώσσα, σε αντίθεση προς την απόδοση της εν λόγω διατάξεως σε άλλες γλώσσες, η φράση «της οποίας τα αποτελέσματα εξομοιώνονται προς εκείνα του γάμου» έχει μεταφρασθεί ως «της οποίας τα έννομα αποτελέσματα εξομοιώνονται προς εκείνα του γάμου». Ως εκ τούτου, διερωτάται αν πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στο ουσιαστικό περιεχόμενο της μη καταχωρισμένης σχέσεως συμβίωσης ή στα έννομα αποτελέσματά της. Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, από απόψεως ουσιαστικού περιεχομένου, δεν υπάρχει θεμελιώδης διαφορά μεταξύ μιας τέτοιας σχέσεως συμβίωσης και του γάμου, δεδομένου ότι αμφότερα βασίζονται σε μια συναισθηματική και οικονομική κοινωνία. Αντιθέτως, από νομικής απόψεως, η ουγγρική νομοθεσία ρύθμιζε με διαφορετικό τρόπο τις δύο μορφές κοινωνίας βίου, ιδίως όσον αφορά τη διανομή των κοινών περιουσιακών στοιχείων, την υποχρέωση διατροφής, τη χρήση

της στέγης και την κληρονομική διαδοχή. Εντούτοις, όσον αφορά τις κοινωνικές παροχές, τα φορολογικά προνόμια υπέρ των οικογενειών και τα οικογενειακά στεγαστικά επιδόματα, δεν υπήρχαν ουσιώδεις διαφορές μεταξύ των συζύγων και των συντρόφων σε μη καταχωρισμένη σχέση συμβίωσης.

22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Szekszárdi Járásbíróság (πρωτοβάθμιο δικαστήριο της περιφέρειας Szekszárd) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 53 του κανονισμού [...] 1215/2012 την έννοια ότι το δικαστήριο του κράτους μέλους που εξέδωσε την απόφαση υποχρεούται, κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των διαδίκων, να εκδώσει αυτομάτως τη σχετική με την απόφαση βεβαίωση, χωρίς να εξακριβώσει αν η υπόθεση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού [...] 1215/2012;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, έχει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού [...] 1215/2012 την έννοια ότι αγωγή για την καταβολή των οφειλομένων ποσών μεταξύ συντρόφων σε μη καταχωρισμένη σχέση συμβίωσης αφορά περιουσιακά δικαιώματα που προκύπτουν από σχέση της οποίας τα (έννομα) αποτελέσματα εξομοιώνονται προς εκείνα του γάμου;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Σχετικά με τον εφαρμοστέο κανονισμό

23 Το αιτούν δικαστήριο διατυπώνει τα προδικαστικά ερωτήματα σε σχέση με τον κανονισμό 1215/2012 λαμβάνοντας υπόψη την ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκε η αίτηση για την έκδοση της βεβαίωσης, δηλαδή την 22α Νοεμβρίου 2017.

24 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπενθυμισθεί ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 66 του κανονισμού 1215/2012, ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, στις αγωγές που ασκήθηκαν από τις 10 Ιανουαρίου 2015 και μετά, ο δε κανονισμός 44/2001 συνεχίζει να διέπει τις αποφάσεις που εκδίδονται επί αγωγών που ασκήθηκαν πριν από τις 10 Ιανουαρίου 2015. Επομένως, για τον καθορισμό του εφαρμοστέου κανονισμού *ratione temporis*, πρέπει να ληφθεί ως αφετηρία η ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της οποίας ζητείται η εκτέλεση, και όχι μεταγενέστερη ημερομηνία, όπως η ημερομηνία της αιτήσεως για την έκδοση της βεβαίωσης περί εκτελεστότητας της εν λόγω αποφάσεως.

25 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, η απόφαση για την οποία ζητείται η έκδοση βεβαίωσης περί εκτελεστότητας εκδόθηκε στις 23 Απριλίου 2009. Επομένως, προφανέστατα, η αγωγή επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση είχε ασκηθεί επίσης πριν από την κρίσιμη για την εφαρμογή του κανονισμού 1215/2012 ημερομηνία, δηλαδή την 10η Ιανουαρίου 2015. Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται ότι, εν προκειμένω, όπως υποστηρίζουν η Ουγγρική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο κανονισμός 44/2001 είναι εφαρμοστέος *ratione temporis*.

26 Εντούτοις, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία, το γεγονός ότι, από τυπικής απόψεως, το εθνικό δικαστήριο διατύπωσε την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως παραπέμποντας σε ορισμένες διατάξεις του κανονισμού 1215/2012 δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που μπορούν να είναι χρήσιμα για την εκδίκαση της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί, ασχέτως του αν στα υποβληθέντα ερωτήματα γίνεται μνεία των στοιχείων αυτών (πρβλ. αποφάσεις της 29ης Σεπτεμβρίου 2016, *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, σκέψη 43, και της 7ης Ιουνίου 2018, *Inter-Environnement, Brussels κ.λπ.*, C-671/16, EU:C:2018:403, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 27 Λαμβανομένων υπόψη των όσων εξετέθησαν στις σκέψεις 23 έως 26 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα ζητείται κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 54 του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι δικαστήριο κράτους μέλους, το οποίο επιλαμβάνεται αιτήσεως για την έκδοση βεβαιώσεως περί εκτελεστότητας αποφάσεως εκδοθείσας από το δικαστήριο προελεύσεως, οφείλει να εξακριβώσει αν η διαφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού ή αν υποχρεούται να εκδώσει αυτομάτως τη βεβαίωση αυτή.
- 28 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι όλοι οι μετέχοντες στη διαδικασία που υπέβαλαν παρατηρήσεις στην υπό κρίση υπόθεση αναγνωρίζουν ότι, σε μια περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, ένα δικαστήριο δύναται να εξετάσει αν η διαφορά, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση για την οποία ζητείται η έκδοση βεβαιώσεως περί εκτελεστότητας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της νομικής πράξεως που προβλέπει την έκδοση τέτοιας βεβαιώσεως, είτε πρόκειται για τον κανονισμό 44/2001 είτε για τον κανονισμό 1215/2012.
- 29 Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να υπενθυμισθεί ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, το σύστημα αναγνωρίσεως και εκτελέσεως που καθιερώνει ο κανονισμός 44/2001 θεμελιώνεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη στην απονομή της δικαιοσύνης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εμπιστοσύνη αυτή απαιτεί όχι μόνο να αναγνωρίζονται οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αυτομάτως σε άλλο κράτος μέλος, αλλά και να είναι αποτελεσματική και ταχεία η διαδικασία με την οποία οι ως άνω αποφάσεις κηρύσσονται εκτελεστές στο τελευταίο αυτό κράτος (απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, σκέψη 27).
- 30 Η διαδικασία αυτή, κατά την αιτιολογική σκέψη 17 του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να περιλαμβάνει μόνον τον απλό τυπικό έλεγχο των εγγράφων που απαιτούνται για την κήρυξη της εκτελεστότητας στο κράτος μέλος εκτελέσεως (απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, σκέψη 28).
- 31 Προς τούτο, κατά το άρθρο 53 του κανονισμού 44/2001, ο διάδικος που ζητεί την κήρυξη της εκτελεστότητας αποφάσεως οφείλει να προσκομίσει αντίγραφο της τελευταίας, το οποίο να πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας, καθώς και την προβλεπόμενη στο άρθρο 54 του κανονισμού αυτού βεβαίωση που εκδίδουν οι αρχές του κράτους μέλους προελεύσεως (πρβλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, σκέψη 29).
- 32 Κατά συνέπεια, η λειτουργία της βεβαιώσεως του άρθρου 54 του κανονισμού 44/2001 συνίσταται στο να διευκολύνει την κήρυξη της εκτελεστότητας της εκδοθείσας στο κράτος μέλος προελεύσεως αποφάσεως, ώστε να καθίσταται οιονεί αυτόματη η εν λόγω κήρυξη, όπως ρητώς αναφέρει η αιτιολογική σκέψη 17 του κανονισμού αυτού (πρβλ. απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, Trade Agency Ltd, C-619/10, EU:C:2012:531, σκέψη 41).
- 33 Από την ανωτέρω νομολογία προκύπτει ότι η ανάγκη να εξασφαλίζεται η ταχεία εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων, διαφυλασσόμενης παράλληλα της ασφάλειας δικαίου στην οποία βασίζεται η αμοιβαία εμπιστοσύνη στην απονομή της δικαιοσύνης εντός της Ένωσης, δικαιολογεί –ιδίως σε μια περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης όπου το δικαστήριο που εξέδωσε την προς εκτέλεση απόφαση δεν έχει αποφανθεί, κατά την έκδοσή της, σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού 44/2001– να ελέγχει, στο στάδιο αυτό, το δικαστήριο που επιλήφθηκε αιτήσεως για έκδοση της εν λόγω βεβαιώσεως, αν η διαφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού.
- 34 Το γεγονός ότι, κατά το άρθρο 55 του εν λόγω κανονισμού, δεν είναι υποχρεωτική η προσκόμιση τέτοιας βεβαιώσεως για την εκτέλεση μιας αποφάσεως δεν είναι δυνατόν να θέσει υπό αμφισβήτηση την υποχρέωση του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της αιτήσεως για την έκδοσή της να εξακριβώσει αν η διαφορά επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001.

- 35 Το ως άνω συμπέρασμα επιρρωννύεται από το γεγονός ότι η κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 44/2001 διαδικασία εκτέλεσης αποκλείει, όπως και η κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1215/2012 εκτέλεση, κάθε μεταγενέστερο έλεγχο από δικαστήριο του κράτους μέλους εκτέλεσης σχετικά με το αν η αγωγή επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της οποίας ζητείται η εκτέλεση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001, δεδομένου ότι οι λόγοι που επιτρέπουν την άσκηση ένδικου μέσου κατά της κηρύξεως της εκτελεστότητας της αποφάσεως αυτής προβλέπονται εξαντλητικώς στον εν λόγω κανονισμό.
- 36 Επιπροσθέτως, πρέπει να επισημανθεί επίσης ότι, ελέγχοντας αν είναι αρμόδιο να εκδώσει τη βεβαίωση του άρθρου 54 του κανονισμού 44/2001, το δικαστήριο μετέχει στη συνέχιση της προγενέστερης δικαστικής διαδικασίας, διασφαλίζοντας την πλήρη αποτελεσματικότητά της, και εφαρμόζει διαδικασία δικαιοδοτικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα το εθνικό δικαστήριο που έχει επιληφθεί μιας υποθέσεως στο πλαίσιο τέτοιας διαδικασίας να δύναται να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 2019, Gradbenštvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, σκέψεις 39 και 41).
- 37 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 54 του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι δικαστήριο κράτους μέλους, το οποίο επιλαμβάνεται αιτήσεως για την έκδοση βεβαίωσης περί εκτελεστότητας αποφάσεως εκδοθείσας από το δικαστήριο προελεύσεως, οφείλει –σε μια περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης όπου το δικαστήριο που εξέδωσε την προς εκτέλεση απόφαση δεν απεφάνθη, κατά την έκδοσή της, επί της δυνατότητας εφαρμογής του κανονισμού αυτού– να εξακριβώσει αν η διαφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 38 Λαμβανομένων υπόψη των διευκρινίσεων που δόθηκαν με τις σκέψεις 23 έως 26 της παρούσας αποφάσεως, με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να γίνει δεκτό ότι ζητείται να διευκρινισθεί αν το άρθρο 1, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι μια αγωγή, όπως αυτή της κύριας δίκης, με αίτημα τη λύση των περιουσιακών σχέσεων που προκύπτουν από μη καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως, εμπίπτει στην έννοια του όρου «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» της προμνησθείσας παραγράφου 1 και, ως εκ τούτου, και στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού.
- 39 Προκαταρκτικώς, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001 εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων. Η επέκταση της εξαιρέσεως αυτής στα περιουσιακά δικαιώματα που προκύπτουν από σχέση της οποίας τα αποτελέσματα εξομοιώνονται προς εκείνα του γάμου σύμφωνα με το εφαρμοστέο σε αυτήν δίκαιο, προβλέφθηκε μόνο με τον κανονισμό 1215/2012.
- 40 Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι, στο μέτρο που ο κανονισμός 44/2001 αντικατέστησε τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), η ερμηνεία που έχει δοθεί από το Δικαστήριο όσον αφορά τις διατάξεις της Συμβάσεως αυτής ισχύει και για τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, όταν οι διατάξεις των πράξεων αυτών της Ένωσης παρουσιάζουν αντιστοιχία (απόφαση της 16ης Ιουνίου 2016, Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 41 Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, της προμνησθείσας Συμβάσεως, το γράμμα του οποίου αντιστοιχεί σε εκείνο του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001, με αποτέλεσμα, όπως υπομνήσθηκε στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως, η ερμηνεία που έχει δοθεί από το Δικαστήριο για την

πρώτη από αυτές τις διατάξεις να ισχύει επίσης και για τη δεύτερη, η έννοια «περιουσιακές σχέσεις των συζύγων» περιλαμβάνει τις περιουσιακές σχέσεις που προκύπτουν άμεσα από το δεσμό του γάμου ή από τη λύση του (πρβλ. απόφαση της 27ης Μαρτίου 1979, de Cavel, 143/78, EU:C:1979:83, σκέψη 7).

- 42 Στο μέτρο που, όπως προκύπτει από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, οι διάδικοι της κύριας δίκης δεν συνδέονταν με έγγαμη σχέση, οι περιουσιακές σχέσεις που προκύπτουν από τη μεταξύ τους μη καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως δεν είναι δυνατόν να χαρακτηρισθούν «περιουσιακές σχέσεις των συζύγων» κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001.
- 43 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο αποκλεισμός που προβλέπει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001 συνιστά εξαίρεση η οποία, ως τέτοια, πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Πράγματι, λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό του κανονισμού 44/2001 να διαφυλαχθεί και να διευρυνθεί ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης με τη δημιουργία ευνοϊκών όρων για την ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι αποκλεισμοί από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού συνιστούν εξαιρέσεις οι οποίες, όπως κάθε εξαίρεση, πρέπει να ερμηνεύονται στενά (πρβλ. απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, σκέψη 27).
- 44 Επιπροσθέτως, η ερμηνεία του όρου «περιουσιακές σχέσεις των συζύγων», του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001, σύμφωνα με την οποία μια μη καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν εμπίπτει στη εν λόγω διάταξη, ενισχύεται από τη νομοθετική τροποποίηση που επέφερε στην τελευταία αυτή εξαίρεση ο κανονισμός 1215/2012. Όπως επισημάνθηκε με τη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως, η προμνησθείσα εξαίρεση επεκτάθηκε με τον τελευταίο αυτό κανονισμό πέραν των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, τούτο δε αποκλειστικώς όσον αφορά τις σχέσεις των οποίων τα αποτελέσματα εξομοιώνονται προς εκείνα του γάμου. Επομένως, το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001 δεν είναι δυνατόν να έχει την έννοια ότι τυγχάνει εφαρμογής σε μια μη καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, ειδάλλως η προμνησθείσα νομοθετική τροποποίηση θα στερούνταν παντελώς νοήματος.
- 45 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 1, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι μια αγωγή, όπως αυτή της κύριας δίκης, με αίτημα τη λύση των περιουσιακών σχέσεων που προκύπτουν από μη καταχωρισμένη σχέση συμβιώσεως, εμπίπτει στην έννοια του όρου «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» της προμνησθείσας παραγράφου 1 και, ως εκ τούτου, και στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 46 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαίνεται:

- 1) Το άρθρο 54 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι δικαστήριο κράτους μέλους, το οποίο επιλαμβάνεται αιτήσεως για την έκδοση βεβαιώσεως περί εκτελεσιότητας αποφάσεως εκδοθείσας από το δικαστήριο προελεύσεως, οφείλει –σε μια περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης όπου το δικαστήριο που εξέδωσε την προς εκτέλεση

απόφαση δεν απεφάνθη, κατά την έκδοσή της, επί της δυνατότητας εφαρμογής του κανονισμού αυτού– να εξακριβώσει αν η διαφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού.

- 2) Το άρθρο 1, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι μια αγωγή, όπως αυτή της κύριας δίκης, με αίτημα τη λύση των περιουσιακών σχέσεων που προκύπτουν από μη καταχωρισμένη σχέση συμβίωσης, εμπίπτει στην έννοια του όρου «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» της προμνησθείσας παραγράφου 1 και, ως εκ τούτου, και στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού.

(υπογραφές)